

מידד שיף: „באווירה כזאת שבה שומרים את הפירוורים למיסכנים שצריכים להאכיל אותם. אי־אפשר לעשות סיפרות... כל חרא בארץ הזאת יכול לשבת ולאכול חזיר כך שהשומן ייטוף על זקנו. ואני לא? מה. שאני אחכה לחסדי אגודת הסופרים? אני אוהב לחיות בילעדיהם..”

הסיפרות העיברית נולדה ממה

לקיים את היחידה הלאומית הזאת לאיזה צורך שהוא — אתה מוכרח את השפה העיברית. מוכרח להפוך אותה למכשיר יעיל שיוכל להתחרות במכשירים אחרים. מי שמדבר אנגלית. יכול לדבר אל 800 מיליון בקלות גדולה. ואם הוא מפרסם ספר — זה במאות אלפי אכסמדר פלרים. את זה אין בעיברית. בעיברית אתה חייב להיות הרבה יותר חזק. אתה מוכרח לספק יתר נחת ותענוג לאנשים, וסיפוק מהשפה העיברית. מכפי שאתה יכול בכל שפה אחרת. אבל אינני רואה מישהו שחושב על זה.

● לדעתי, במצב הקיים ובהתפתחות הקיימת היום. בארץ, אני רואה רק חידלון גמור. זה אסון שקרב עלינו. לא מפלה צבאית וקישקושים בקומקום. אני מסופק אם מפלה צבאית דרושה לנו פה למוטט אותנו. הערבים יכולים לשבת בשקט ולחכות. אנחנו ניפול כפרי בשל. אי־אפשר לקיים יחידה לאומית בלי בסיס כלשהו. והיה דות אינה בסיס ליחידה זו. לדעתי, היהדות מנוגדת לכל הרעיון הציוני.

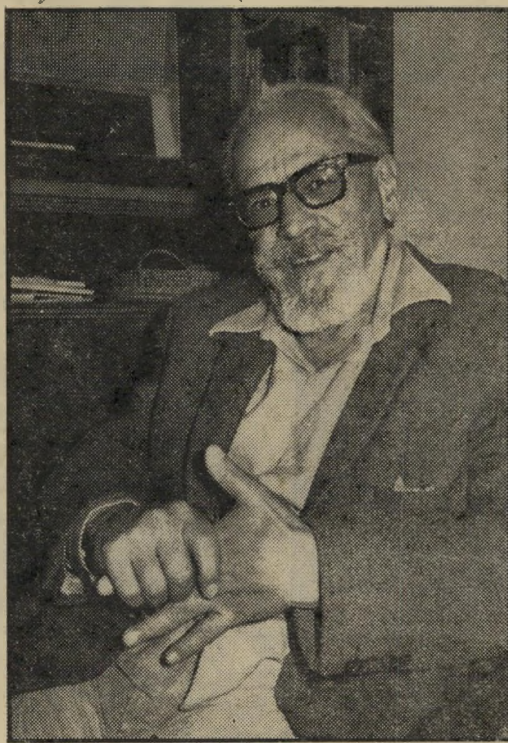
● אבי על־ידיה שלום היה אתאיסט גמור. מוסמך־לרבנות שהיה אתאיסט גמור. שניסה לשכנע אותי כשהייתי ילד כי המוות אינו נורא כל־כך. היינו בכפר. שם רואים מוות כל היום. לטאה מתה, עכבר מת. המוות הוא עובדת־חיים יומיומית בכפר. יום אחד נבהלתי — אינני זוכר אינו היה מתה. אולי ציפור, אולי גוזלים נפלן מהקן. בכיתי. ניסה אבי להסביר לי שהמתים אינם סובלים, ובבתיאחת השליך אלי את הצוואה הגדולה: „כשאמות — קישרוני לזנב סוס” ובכיתי. ניסתה אמי להסביר לי: „אבל הוא לא ירגיש בדבר, איש מה כבר לא איכפת לו מה יעשה בנוויתו.” אמרתי: „אבל חבל לי על הסוס.” הנה לכם ההיסטוריה. אל תגררו פגרים. אל תקשרו פגרים לזנבות. מה שהיה — היה. למשל, אינני מוכן להשקיע מרץ בניתוח שיגיונותיו של בן־גוריון. לעזאזל בגוריון. אינני רוצה לזכור אותה. חשוב לי מה שנעשה להבא. ה„פרשה” איננה מעניינת אותי עכשיו. אולי אפשר לעשות מזה סיפור שיהיה מעניין.

● לא איכפת לי אם ישכחו אותי לחלוטין, אם את ספרי לא יקרא איש, ובלבד שאתם תחיו. אם אני הייתי זבל שעליו אתם תצמיחו פרחים — לא איכפת לי. אני אומר לכם: תהיינה עיניכם נשואות לעתיד. ולו לא היה מידד שיף בכלל, ולו לא היה כל הדור שלי. אל תסתכלו לאחור — רק לפניכם.

אם הסיפרות לא תתפשט באמצע

העיר, איש לא ישים אליה לב

● הסיפרות העיברית כיום אינה קיימת. אין על מה להסתכל. אין קהל שקורא עיברית. הנה מעשה שהיה: לפני שנתיים — אני חושב — הוצג בתיאטרון הקאמרי המחזה קורליאנוס של שקספיר. הקשבתו לתוכנית ברדיו המוקדשת לתיאטרון. דיברו על המחזה. דיברו על שקספיר. דיברו ודיברו — ורק על דבר אחד לא דיברו — על הנוסח העיברי. הלכתי ובדקתי את כל הביקורות שנדפסו על המחזה הזה, ואף אחד לא דיבר על הנוסח העיברי. רק בהארץ נדפס איזה פיטפוט על „נוסח תקיין” או משהו כזה. אינני יודע. עד כמה מכיר הקהל את שקספיר, אבל שקספיר כתב מילים. סוף־סוף תפסתי מבקר אחד. ואמרתי: הגד לי, זה שקספיר? למה לא דיברת על הנוסח? והוא אמר לי: „אני לא שמעתי אף מילה אחת.” שאלתי: „למה לא אמרת את זה בביקורת?” הוא השיב: „לא רציתי.” זהו התיאטרון העיברי — ואין בו מילים בכלל. הוא איננו יכול להיות

מידד שיף (59), סופר, משורר ומבקר, נולד בראשון־לציון, בוגר ה„לונדון סקול אוף אקונומיקס”. ב־1941 יצא לאור סיפרו „מחרות דר” * שהכיל כמה סיפורים וקטעי־שירה, ובשולי הספר טען כי סיפרות עיברית יכולה להיכתב רק בידי דוברי־עיברית, ולא סתם דוברי־עיברית אלא כאלה שהעיברית היא לשון אימם. ב־1947 פירסם את סיפרו „תחליף מודרני” **, „סיפור־בחרוזים שנועד להבאיש את המוסר המקובל בן בני הדור שקדם למילחמת־השיחור. גם ספר זה נשא בשוליו מאמר, שבו הותקפו תנאי הוצאת־לאור של ספרים עיבריים. ב־1952 ראה אור סיפרו „שמעון צהמרא” *, הנחשב בעת האחרונה, עלידי סופרים ומבקרים צעירים, כרומן היציג ביותר של דור מילחמת־השיחור והתקופה שקד־מה לו. ב־1961 פירסם מידד שיף את סיפרו „סנשו נוציר” ****, שבו כיסף סיפורים קצרים שפירסם במנות שונות. באחרונה פירסם מידד שיף את סיפרו „אחת מטונפת אחת טהורה”, בירחון „פרוזה”.**

מונולוג

* דפוס „הנקדן” 126 עמודים.
** דפוס „גוטנברג” 132 עמודים.
*** הוצאת טברסקי, 334 עמודים.
**** הוצאת מיכאל מנר, 180 עמודים.

טעם ביאה לסריס

● יש פיתגם סיני שנשלח אלי בגרמנית. מברלין, ושאני יודע לקורא במקורו: „דרקון במיאפסיים — סרטן צוחק לו.” כך אני חש כאשר מדובר בי ובכתיבתי. מיאפסיים — אלה התככים פה. מחמת הצפיפות והחרה שאנחנו צריכים להפוך בהם. קינאה עלובה בעשרת אלפים אכסמפלוים שנמכרו — או־ואבוי לי! וזאת הסיבה לגניבה הסיפרותית. לעשיית הרושם על מי וכיצד — וזאת אגודת־הסופרים. לשם מה מקיימים אגודה־מיקצועית? כדי לשמור על החלש. שהחזקים יגנו על החלשים. אבל באמנות אסור לשמור על החלש. הוא צריך להדול מן העבודה. הוא צריך ללכת לעזאזל. צריך למצוא לו מיקצוע אחר. להגן על החלש בסיפרות? והאגודה אינה עושה שום דבר אחר — אלא רק מגינה על המיסכנים והעלובים הנמצאים בראש האגודה. אילו לפחות יכלה האגודה לסייע בגביית שכר־סופרים... דבר חייבים לי שכר־סופרים בשביל מאמר כבר יותר משלוש שנים. אי־אפשר להוציא מהם את הכסף. זה אבוד.

● בכל סיפרות שבעולם, שלושה יסודות: קהל — כלומר קוראים, או מאזינים או צופים; אמצעי — כלומר הספר, תחנת־השידור, התיאטרון; השלישי: סופר. בסדר זה הקהל עיקר. כל עוד אין קהל יכול ליהנות מסיפרות עיברית — לא תהיה סיפרות עיברית. לשון, הקיימת רק להנאת הבריות, הדלה להנאות. או לא החלה להני אתם. חדלה. איננה. ההנאה מלשון היא גם במסירת מידע, ובקליטתו — אך הרבה יותר מצורת אמירה: מן השירה. מכאן ואילך ברי לי, שלקורא עיברי אני מסביר כמו טעם ביאה לסריס. אינם יודעים מהי שירה — כי לא שמעו שירה. כי אינם יודעים מהי עיברית. וזו צרה נוראה. אם לא נשבור את המעגל הזה, לא יצא ממנו. שאלו אב מדוע אין דעתו נוחה מבנו. והוא השיב: הוא מצויר, הוא מגנן בכינור והוא כותב סיפורים. אמרו לו: וזה רע? אמר: כן. כי אין לו כישרון — לא לצורך, ולא לגנינה ולא לכתובה. ממשלת ישראל הפצה לעשות הרבה — ובשום דבר לא ניגלו כישרונותיה. תפקידה העיקרי היה לבנות פה עם. ועם זה אפשר לבנות רק מן הלשון העיברית. השילטון הציוני אינו יעיל. הנכס הקיבוצי האחד ליושבי ישראל דוברי־עיברית — מלבד הפחד — הוא הלשון העיברית. תהיה עיברית, יהיה נכס, יהיה עם. לא תהיה לשון עיברית — במה טוב השילטון הציוני משילטון פלסטיני? למה לי לסבול?

„כשאמות — קישרוני לזנב־סוס”

● בעוד דור אחד, אין שפה עיברית. אתם כורים לעצמכם קבר. אתם לא יודעים מה העיקר. אם לא תהיה רוח, לא יהיה בשר. משרד־החינוך רע מאד. אסון. אבל מי גרם שיהיה משרד־החינוך אסון? המורים? באמת המורים הם אסון. מי גרם שהמורים יהיו אסון? יש לנו עם מבורך הוא שלא איכפת לו שום דבר. תן להם, תן להם, תן להם... יקחו עוד 500 מיליון מארצות־ברית. עוד מיליארד. בזה לא פותרים בעייה לדורות. פותרים את הבעייה לעוד שנה אחת. מה יתן המענק האמריקאי? שנה אחת של קיום, טלאי על טלאי. לא התעשייה תיבנה. לא ייבוש הביצות שהרס את מאון המים, לא שום דבר. רק תרבות תוכלו לבנות.

● בהחלט מותר לאיש צעיר לומר: לעזאזל השפה העיברית. היא איננה טובלת אותי, היא איננה מניחה לי להתקיים. בגללה אני חייב לשבת כאן בארץ במקום שיכולתי להגר לאוסטרליה. בבקשה: זו זכותך. אי־אפשר להגיד לאדם: אל תעזוב פה. השפה העיברית. אבל אם אתה רוצה להישאר פה, ואם אתה רוצה